

มั่งง่าย

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม(วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันอุโบสถ โลกเห็นใหม่ โลกคือสังคม เวลาสังคมเขาอยู่กันนะ เขาเดือดร้อนนะ มีความทุกข์เป็นสังขะ ทุกข์เป็นความจริง ทุกข์เป็นสังขะต่อเมื่อคนเข้าถึงศาสนานะ พอเขาเข้าถึงศาสนานะ ทุกข์เป็นสังขะหมายถึงว่า “มีสติมีสติอยู่กับความทุกข์ใจ”

แต่ถ้าคนไม่ถึงศาสนาทั้งๆ ที่มีทะเบียนบ้านเป็นชาวพุทธนะ เวลาทุกข์ขึ้นมามันทำร้ายตัวเองเลยนะ คือทุกข์จนไม่มีทางออก ทุกข์แล้วไม่มีทางออก ทุกข์แล้วมีดมนแปรค้ำ แต่ถ้าคนมีศาสนานะ เวลาทุกข์ขึ้นมาเนี่ย นี่ไง พระพุทธเจ้าสอนไว้ ทุกข์คืออริยสังข์ ทุกข์คือความจริง โลกเขาเป็นกันอย่างนั้น แล้วโลกมันบีบคั้นมาตลอด ยิ่งเจริญขนาดไหน ยิ่งมีแต่ความทุกข์นะ เพราะยิ่งเจริญขนาดไหนนะ พอเจริญขนาดไหน เรื่องของกฎกติกางาน พอเรื่องกติกานะ มีกฎหมายเนี่ย มีกฎหมายทั้งนั้น

ตอนนี้ ดูทางโลกสิ ดูทางเศรษฐกิจมีปัญหาหลาย เพราะอะไร เพราะเวลาเป็นผู้นำแล้วมีปัญหาทางเศรษฐกิจ ก็บีบบังคับให้ผู้มีกำลังน้อยกว่าต้องจนเจือ ต้องลงทุน ต้องตั้งงบประมาณขึ้นมาเพื่อ แล้วก็ไปตลอดเลย คือมันไม่มีใครเป็นอิสระภาพได้เลย

แล้วอยู่กันด้วยความทุกข์นะ ไม่มีทางออกเห็นใหม่ คนไม่มีทางออกก็ต้องอยู่กันบนสภาวะแบบนั้น แต่พวกเราเห็นแล้วว่าโลกมันเป็นความทุกข์ พอโลกเป็นความทุกข์ขึ้นมา เราเกิดขึ้นมา ชีวิตนี้เรามีสังขะ เรามีศาสนา เรามีสติ มีปัญญา เราเห็นว่าโลกนี้เป็นความทุกข์ แล้วบวชขึ้นมามันจะหายทุกข์หรือ

บวชขึ้นมาเหมือนโลกนั้นนะ ก็มนุษย์แล้วมาบวชเป็นพระ พอเป็นพระมันก็เหมือนกับความคิดโลกๆ นั้นนะ แต่ความคิดโลกๆ นะเราต้องมีสติ มีปัญญาของเรา เรา

ต้องพยายามสร้างเนื้อสร้างตัวให้ได้ ถ้าเราสร้างเนื้อสร้างตัวให้เห็นใหม่ ศากยบุตร พุทธชินโนรส

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นถึงลูกกษัตริย์นะ เวลาออกมาจากราชวัง เห็นใหม่ เป็นกษัตริย์ คูลี ทางโลกถ้าเราเป็นกษัตริย์ขึ้นมา ทำไมเราปกครองคน เรามีศักยภาพอย่างนั้น ทำไมเราจะไม่อยากเป็น ทุกคนอยากเป็นกษัตริย์

นี่พูดถึงสมัยโบราณ คำว่ากษัตริย์คือผู้ยิ่งใหญ่ในแว่นแคว้นนั้น นี่ผู้ยิ่งใหญ่ คำพูดทุกคำเป็นกฎหมาย เป็นกติกา ตัดหัวใครก็ได้ เป็นผู้มีอำนาจมากเลย แต่ ! แต่อำนาจนี้เป็นของร้อน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “ผู้ที่วิ่งเข้าไปแสวงหา อำนาจกันนะ วิ่งเข้าไปกอดคองไฟกัน” เพราะอำนาจไซ้ใหม่ มีอำนาจก็มีการปกครอง ทุกคนก็ต้องแย่งชิงอำนาจนั้น

คูลี คนที่มีอำนาจนั้นเสียคนหมด อำนาจทำให้คนเสีย คนดี ๆ นี้ พอมีอำนาจขึ้นมา เห็นใหม่ มีคนมาสอพลอ มีคนมาเอาผลประโยชน์เห็นใหม่ อื้อ..ถูกต้อง ดิงาม มีแต่ยกยอปอปั้น อำนาจทำให้คนเสีย ถ้าพอมีอำนาจขึ้นมาแล้วคิดว่าอำนาจจะอยู่กับเราหรือ อำนาจจะอยู่กับเราต่อเมื่อเราเป็นคนดีต่างหาก อำนาจจะอยู่กับเราต่อเมื่อเป็นธรรม

ถ้าเราเป็นธรรมแล้วเราปกครองด้วยความเป็นธรรม อำนาจจะอยู่กับเราตลอดไป แต่ถ้าเราเป็นคนมีกิเลส พอมีอำนาจขึ้นมา มันจะมักใหญ่ใฝ่สูง มันมีอำนาจขึ้นมาแล้วมันจะกดขี่เขา อำนาจจะอยู่กับคน ๆ นั้นได้อย่างไร อำนาจมันอยู่กับคนบ้า พอมีขึ้นไป คนดี ๆ นี้แหละ วิ่งเข้าไปหาอำนาจกัน ช่วงชิงอำนาจกัน อยากจะเป็นกษัตริย์ อยากเป็นผู้ปกครอง

แต่พอเขาเป็นผู้ปกครองนะ คนเป็นผู้ปกครองแล้วจะทุกข์มาก ทุกข์มากเพราะอะไร เพราะถึงเวลาเขาหลับนอน เขาเป็นผู้ได้ปกครองเขาพักผ่อนของเขา แต่ผู้ปกครองนะ กินไม่ได้นอนไม่หลับนะเพราะเป็นผู้รับผิดชอบเขา นี่พูดถึงอำนาจคือไฟ ทุกคนวิ่งเข้าไปหากองไฟ เข้าไปกอดคองไฟ แล้วบ่นว่าร้อน ๆ ร้อน ๆ แต่ไม่บ่นว่าร้อนนะ เป็นผู้ปกครองหรือว่าเป็นความทุกข์ เป็นความทุกข์เพราะอะไร เพราะมันไม่เป็นอิสระไซ้ใหม่

นี่พูดถึงโลก พอพูดถึงโลก ถ้าเราบวชแล้วเห็นใหม่ เราบวชเป็นพระเป็นเจ้าขึ้นมา นะ โลกมันเป็นของร้อน เราอุทิศส่ำหีบจากของร้อนแล้วเข้ามาพึ่งร่มโพธิ์ร่มไทรใบบุญ พระพุทธศาสนา ถ้าเราพึ่งใบบุญในพระพุทธศาสนา เราเป็นคนทีเวลาญาติโยมเขาทำบุญ กุศลเขายกย่อง เขาสรรเสริญ เขายกมือไหว้ เขาต้องการให้นักรบ ให้พระมีคุณธรรม เพื่อ เป็นที่ยึดที่เหนี่ยวของเขา

ถ้าเป็นที่ยึดที่เหนี่ยวของเขา เราต้องมีหลักมีเกณฑ์ของเรา คำว่ามีหลักมีเกณฑ์ ของเรานะ ก็ต้องมีสติ มีปัญญา เราอย่าสูกเอาเผากินนะ ทำอะไรก็สูกเอาเผากิน มั่งง่าย การสูกเอาเผากิน การมั่งง่าย ทำให้คนเสียเห็นใหม่ โลกเขาเสียเพราะเขามีอำนาจ แต่เวลา เรามาบวชเป็นพระเรามีอำนาจไม่ได้ เพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกว่า “ให้สงฆ์เป็นใหญ่” ธรรมและวินัยมีค่าเสมอภาค มีค่าเท่ากัน มีสิทธิเสมอภาค

เวลาผิคิด มันผิคิดโดยตัวของข้อเท็จจริงนั้น ไม่ใช่ผิคิดเพราะใครไปดูแลใคร ใคร ไปฟังโทษใครแล้วคนนั้นจะผิคิด ผิคนจะผิคิด ผิคนจะเป็นอาบัติไม่ใช่คนจะไปเอา กฎหมายไปคล้องคอใคร ไปบังคับใช้ใคร กฎหมายเป็นกฎหมาย ธรรมวินัยเป็นธรรม วินัย ธรรมวินัยที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้แล้วนะเป็นธรรมวินัย

เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูดเห็นใหม่ เคารพบูชา ลงใจ ลงธรรมและวินัย แต่ถ้ามัน ไม่เคารพบูชาธรรมวินัย มันเหยียบหัวธรรมของพระพุทธเจ้าไป เหยียบหัวพระพุทธเจ้า คือเหยียบหัวธรรมวินัยนั้นไป ถ้ามันเหยียบหัวธรรมวินัยนั้นไปเพราะอะไร เราคิดว่าเรามี อำนาจไง ถ้าเรามีอำนาจ นี่ไง มั่งง่าย

ถ้าความมั่งง่ายนะ ความมั่งง่ายของคน แต่ถ้าเราไม่มั่งง่ายของเราเห็นใหม่ เรามี สติปัญญาของเรา ถ้าเรามีสติปัญญาของเรา เราลงธรรมลงวินัย แล้วเราไม่เหยียบย่ำ เรา ไม่เหยียบข้ามไป ความผิคิดพลาดหรือความผิคิดต่างๆ มันเป็นอาบัติ มันเป็นเพราะการ กระทำ มันเป็นเพราะข้อเท็จจริงที่มันเป็นขึ้นมา มันไม่ได้เป็นเพราะใครเขามาฟังโทษ ใคร ใครเขามากันแก้งใคร ไม่มีหรอก ! ไม่มี ! เห็นใหม่ ต้องเอื้อเพื่อในธรรมวินัย เวลาบวชเป็นพระนี่ต้องเอื้อเพื่อ ถ้าไม่เอื้อเพื่อนี่ปรับอาบัติปาจิตตีย์นะ เอื้อเพื่อในธรรม ในวินัย เอื้อเพื่อคือเราจะไปแก้งเขาได้อย่างไร

ภิกษุจี้เอาภิกษุให้หัวเราะจนตายเป็นอาบัติปาจิตตีย์ นี่ไปคูชิ เดี่ยวจะสวดอุโบสถอยู่ที่นี่ ภิกษุหยอกล้อเล่นกันเป็นอาบัติปาจิตตีย์ ภิกษุว่ายน้ำเล่นเป็นอาบัติปาจิตตีย์ เวลาลงอาบว่ายน้ำเล่นเห็นใหม่ อาบน้ำส่วนอาบน้ำ แต่คนเล่นน้ำนั้น การเล่นน้ำ การว่ายน้ำนั้นเป็นการเล่น

การเล่นนั้นเป็นอาบัติปาจิตตีย์ มันคิดโดยข้อเท็จจริงที่คนทำนะ คนไหนทำคนนั้นก็เป็นอย่างนั้น มีใครบ้างเอากฎหมายไปผูกคอคนอื่น มันไม่มีหรอก ! พอมันคิดปั๊บเพราะคนนั้นทำขึ้นมาเอง ถ้าคนนั้นทำขึ้นมาเองเห็นใหม่ สิ่งที่เกิดขึ้นมานั้นก็โดยที่การกระทำอันนั้น

ถ้าคิดที่การกระทำอันนั้น เรามีสติปัญญาของเรา เราไม่ทำสิ่งนั้น แต่ถ้าเราเอื้อเฟื้อในธรรมวินัย เราทำสิ่งใดที่คิดเราก็ไม่ทำ เราไม่ทำนะ เว้นไว้แต่ ภิกษุใช้ เว้นไว้แต่ภิกษุเสียดสี เว้นไว้แต่สิ่งที่เป็นไปไม่ได้

เว้นไว้แต่เป็นไปไม่ได้คืออะไร.. คือผู้เฒ่าเฒ่า ๗๐ หรือ ๘๐ ปี ขึ้นมาทำอย่างนั้นไม่ได้หรอก ถ้าทำอย่างนั้นไม่ได้เห็นใหม่ ยกเว้นเป็นพระภิกษุเฒ่า เสด็จวัตรเห็นใหม่ เสด็จวัตรแสดงธรรมต่อผู้ที่เรายืนอยู่ โยมนั่งอยู่แล้วแสดงธรรม เราเป็นอาบัติทุกกฏ เขาไม่ป่วยไข้ นอนอยู่ แล้วเราแสดงธรรมเป็นอาบัติทุกกฏ

เสด็จวัตรก็บอกไว้แล้ว เพราะอะไร เพราะว่ามันเป็นการเคารพ ถ้าไม่ลงเห็นใหม่เป็นการเคารพ แต่ถ้าเขาป่วยไข้มันไม่เป็นอาบัติเห็นใหม่

แต่ถ้าเขาป่วยไข้ เขาลุกไม่ได้ เขาต้องการธรรมะ เขาต้องการสิ่งที่จะเยียวยาเขา เราแสดงธรรมต่อเมื่อคนที่ป่วยไข้ เขานอนอยู่เราแสดงธรรมได้

แต่ถ้าเขาเป็นคนปกติ เขานอนอยู่แล้วเราไปแสดงธรรม เหมือนกับเราเคารพบูชาเขา ถ้าเราเคารพบูชาเขา นี่ไง ธรรมวินัยที่พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้เอื้อเฟื้อในธรรมวินัย ถ้าเอื้อเฟื้อในธรรมวินัย มันไม่มีใครทำร้ายใครหรอก แต่ถ้ามีการทำร้ายเห็นใหม่ คูสิ การเล่น การหยอกล้อกันเห็นใหม่

เวลาหลวงตาท่านพูด “เวลาเรียนปริยัติอยู่ เขาเป็นลิง เราก็เป็นลิง เป็นลิงแบบของเขา ในเมื่อเป็นหมู่คณะกัน มนุษย์นะ คนเล่นกัน คนอะไรกัน เล่นก็คือเล่น”

พอเล่นเสร็จแล้วนี่ เวลาฟังโทษกันว่าสิ่งนั้นเป็นอาบัติ สิ่งนั้นเป็นอาบัติ ก็เราไปเล่นกับเขา ถ้าเราไม่ไปเล่นกับเขามันก็จบใจ เล่นก็คือเล่นเห็นใหม่ ยกเว้น.. คำว่ายกเว้น ภิภุชใช้ ภิภุชผีเข้า ภิภุชต่างๆ นี่ยกเว้น ถ้าการยกเว้นเขามีข้อแม้อะไร เขามีความเป็นไป เขาเป็นอย่างไร เห็นใหม่ ถ้าเราไม่มั่งง่าย เรามีสติปัญญาของเรา นะ สุกเอาเผากินนะทำให้เสียหาย

เราเป็นพระนะ เราบวชมากับโลกเห็นใหม่ คุณิ เราเกิดมากับโลก แล้วเราบวชมาเป็นพระ ถ้าบวชเป็นพระมันก็เป็นโลกอยู่ เราจะให้ธรรมเป็นธรรมขึ้นมา เราอย่าสุกเอาเผากิน การสุกเอาเผากินมันทำให้เสียหาย ถ้าการสุกเอาเผากิน ชีวิตของเรา ความเป็นอยู่ของเรา เราอยู่กันเป็นหมู่คณะ ถ้าอยู่เป็นหมู่คณะเห็นใหม่ คุณิสาสะ

คำว่า “วิสาสะ” เห็นใหม่ คุณิตรแท้ นะ ถ้ามิตรแท้เวลาเขาติฉินนินทา มีคนว่ากล่าวมิตรของเรา เรายังปกป้องดูแลนะ เราจะกล่าวแทน ถ้ามิตรเทียม คนเทียมมิตร เห็นใหม่ ไม่ต้องกล่าวหรอก เรานำเลย เราเปิดประเด็นเอง นั่นนะคนเทียมมิตร ต่อหน้าถือว่าเป็นมิตร พอลับหลังเอามาทำลายกัน แต่ถ้ามิตรแท้ละ มิตรแท้แม้แต่เขาอยู่ลับหลัง แต่มีคนที่กล่าวจาบจ้วง เราปกป้องดูแลเห็นใหม่ เรากล่าวแก้แทน นี่มิตรแท้ !

สิ่งที่เป็นมิตรแท้เห็นใหม่ แล้วมิตรแท้สิ่งนี้เราจะหาได้ที่ไหนละ สิ่งที่เราหวังพึ่งกัน มันก็พึ่งกันแต่ภายนอก แต่ถ้าเราหวังพึ่งใจของเราละ เราพึ่งธรรมนะ สมบัติของพระ เราเห็นใหม่ ศีลธรรมเป็นสมบัติของเรา เรามีศีล เรามีธรรมของเรา เรามีสติ มีสมาธิ มีปัญญาของเรา เป็นสมบัติของเรา เราอาศัยกัน เราเกื้อกูลกันเห็นใหม่ เป็นสหธรรมิก สิ่งที่เป็นคู่บัดดี้ สิ่งที่เราอยู่ด้วยกัน ถ้าเราอยู่ด้วยกันด้วยความไว้วางใจกัน สิ่งที่เราควรผิดพลาดก็คือผิดพลาดกัน

แต่นี้คนมันเข้ากัน โดยธาตุ ถ้าธาตุของเรามันไม่เสมอกัน มันไม่เท่ากัน ความเห็นต่างๆ มันจะแตกต่างกันไป แล้วมันอยู่ที่ความมุ่งหมายด้วย ถ้าความมุ่งหมายของเราจะพ้นจากทุกข์ ความพ้นจากทุกข์นะ เราหนีทุกข์มาเห็นใหม่ เพราะโลกนี้เป็นทุกข์

โลกนี้เป็นทุกข์เพราะอะไร เพราะเขาคิดของเขาเห็นใหม่ คุณิ เวลาโลกนี้เจริญขึ้นมา วิทยาศาสตร์เจริญขึ้นมาก็ความสะดวกสบายของชีวิต ในเมื่อมันมีความ

สะดวกสบายของชีวิต ทุกคนก็อยากจะหาความสะดวกสบายทั้งนั้นนะ ทุกคนต้องหา แล้วความสะดวกสบายนั้นมันเป็นเรื่องใหม่ล่ะ มันเป็นเรื่องจริงของเขาใหม่

โลกเขาแสวงหาสิ่งนั้น แต่เราอยู่กับโลกเขา เรามีความเร่าร้อนเห็นใหม่ เราเสียสละมาแล้ว เรามาบวชเป็นพระเป็นเจ้า มาเป็นพระเป็นเจ้าเพื่ออะไร เพื่อเห็นภัยใน วิภวสังสาร เราจะเอาตัวรอดให้พ้นจากกิเลสให้ได้ เพราะอะไร เพราะมีเรา โลกนี้มีเพราะ มีเรานะ

ถ้าเราไม่มีกับโลกนี้ เราก็เป็นฝุ่น เป็นอากาศธาตุไป โลกเขาเป็นอยู่อย่างนี้ ทุกคนเป็นพันๆ ล้านเขามีเวรมีกรรมของเขา สภาพกรรม กรรมของเขาเกิดขึ้นมา คุณติ ผันตก แดคออก คุณติ มีวาทภัยขึ้นมาตายเป็นร้อยเป็นพัน ทำไมถึงไปตายที่นั่นนะ ทำไมภูเขาคิน มันถล่มมาทับที่ตายเป็นร้อยเป็นพัน มันเป็นเพราะเหตุใด

เพราะเขามีกรรมร่วมกันมา ถ้ามีกรรมร่วมกันมา เราก็เกิดมามีสภาวะกรรม ร่วมกันกับเขา ถ้าสมมุติว่าโลกเป็นของร้อนเห็นใหม่ เราเสียสละออกมา เราออกจากโลก มาแล้วอย่าไปติดพันมัน ถ้าออกจากโลกมาแล้วเห็นใหม่ เวลาอยู่กับ โลกอยากจะเป็นพระ เป็นเจ้า อยากประพฤติปฏิบัติ พอออกมาประพฤติปฏิบัติก็มาแต่คิดถึงแต่เขา โลกจะเป็นอย่างนั้น โลกจะเป็นอย่างนั้น โลกมันเป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว

แต่ถ้าเรามีคุณธรรมของเรา เราจะช่วยเหลือเจือจานกัน เราก็จะให้ขวัญกำลังใจ เขา นะ ถ้าสิ่งที่เป็นสภาวะแบบนั้น มันก็เป็นไปตามกระแสกรรมอันนั้น ถ้ากระแสกรรม อย่างนั้น ถ้าโลกเป็นอย่างนั้นเราวางโลกได้ไง ถ้าเราวางโลกแล้วเราต้องเอาใจเราให้ได้ ถ้าเราเอาใจเราได้ เราจะไม่มีมั่งง่าย

สุขเอาเผากิน ทำอะไรก็สุขเอาเผากิน ถ้านิสัยมันสุขเอาเผากินขึ้นมา เราจะตั้งสติ ได้อย่างไร เพราะการสุขเอาเผากินเห็นใหม่ เวลาคนอื่นมีความผิดเห็นได้หมดนะ แต่ เวลาความผิดของเราล่ะ ความผิดของเรา เราต้องเห็นของเรา เราต้องเข้าใจของเรา แล้ว มันเป็นที่ว่ามีหุมิตานะ หูดานี้ มันไม่ใช่หุไม้ไผ่ ไม่ใช่ตาไม้ไผ่ เห็นใหม่ หูกระทะ เป็น ทัพพีขวางหม้อ

มันศึกษามาแล้วมันต้องดู สังเกตซิว่าสิ่งใดควรหรือไม่ควร ภิขุเป็นอาบัติ เพราะไม่ควร ! ภิขุเป็นข้อเท็จจริงที่เป็นอาบัตินั้น ภิขุเล็งสงสัยอยู่ ของที่ไม่ควรทำ แล้วทำก็เป็นอาบัติแล้ว มันต้องสังเกตใจ แล้วศึกษามากก็ศึกษามาแบบชื้อบื้อ แหม.. ท่อง เป็นนกแก้วนกขุนทองนะ ท่องได้หมดเลยนะ

พระไตรปิฎกเห็นไหม คุณิ พระพม่าเขาท่องได้ทั้งตู้ นะ มีสูงสุดของเขาคือ พระไตรปิฎกทั้งตู้จำได้หมดเลย เหมือนกับท่องนวโกวาท เหมือนกับท่องปาฏิโมกข์ เรา สวดปาฏิโมกข์ได้ เขาสวดพระไตรปิฎกทั้งตู้ นะ พระพม่าเขาสวดกันเป็นตู้ๆ เขาสวดได้ หมดเลย สิ่งนั้นมันเป็นความจำใจใหม่ มันเป็นความจำ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันเป็นความจำนะ เราท่องได้หมดเลย เรารู้ได้หมดเลย แต่ เพราะไม่สังเกต ถ้าเราสังเกตเสียหน่อย อะไรควรหรือไม่ควร คำว่า “ควรหรือไม่ควร” ควรทำหรือไม่ควรทำ ไม่อย่างนั้นเราจะมีครูบาอาจารย์ทำไม

หลวงตาท่านพูดนะ อยู่กับหลวงปู่มัน เวลาปุ่ที่นอนจะเอาช็อกชืดไว้เลยนะ ปุ่ นี้ไม่ให้เคลื่อนไหวแม้แต่นิดเดียวเลยนะ เวลาหลวงปู่มันขึ้นมาจับเลย ผิด ! ผิด ! ผิด ! สะบัดทิ้ง หมดเลย หลวงตาท่านบอกว่า ตอนนั้นท่านเป็นผู้ปฏิบัติอยู่ ท่านกึ่งงอยู่นะ

แต่พอสุดท้ายเวลาท่านเล่าให้หมู่คณะฟังเวลาท่านเทศน์ พอเล่าเสร็จท่านก็ หัวเราะด้วย ท่านก็ขาของท่านนะ เวลาปุ่ให้หะเอาช็อกชืดไว้ คือว่าเอาช็อกชืดไว้แล้ว ไม่ให้ขยับเลย มันจะผิดได้อย่างไร มันก็ไม่ผิดใจใหม่ แต่ท่านขึ้นมา ท่านก็จับที่นอน สะบัดเลย ผิดๆ.. แล้วท่านก็ยังคิดไม่ออก

แต่เวลาพอท่านโตขึ้นมา นะ ท่านบอกว่า ผิด ! เพราะผิดที่ความรู้สึกเราไง ผิด เพราะหัวใจของเราไง ท่านยังชมว่าหลวงปู่มันนี่สุดยอด ในเมื่อความรู้สึกของเรา ความ นึกคิดของเรามันเป็นนามธรรม แล้ถ้ามันไม่มีรูปธรรม แล้สิ่งที่เป็นความรู้สึกของเรา เพราะเรามีความรู้สึก เรามีความนึกคิด พอเรามีความรู้สึกมีความนึกคิดปั้ เราไปจับที่ นอนของท่าน พอไปจับที่นอนของท่าน เราก้ปุ่ไปใจใหม่..

การปุ่ที่นอนนะ ที่นอนมันเป็นวัตถุใจใหม่ เอาช็อกชืดไว้หะมันจะคลาดเคลื่อน ไปไหน แต่ความคิดเรานะ.. ความคิดของเรา ที่เราจับสิ่งที่เราทำอยู่นั้นอยู่นะ มันผิดตรง

ความคิดเรานะ หลวงปู่มันขึ้นมาจับเลย รื้อหมดเลย ผิด ! ผิด ! ท่านก็บอกว่าแล้วมันผิดตรงไหน ก็ชี้ให้เห็นไว้แล้ว

นี่ถ้าจะพูดถึงเปรียบเทียบทางโลกไง มันไม่เห็นผิดตรงไหนเลย เพราะก็ชี้ให้เห็นนะ แต่มันผิดเพราะความคิดเรานะ มันผิดเพราะความรู้สึกรู้สึกของเรานะ แต่ท่านเมตตาเรา ท่านจะสอนเห็นใหม่ นี่เป็นการสอนคน การสอนคนนะในเมื่อความคิดเป็นนามธรรม แล้วความคิดนี่เป็นความคิด แล้วจะเอาอะไรมาสอน ก็เอาสิ่งที่เป็นความคิดใช่ใหม เพราะมนุษย์มีความคิดใช่ใหม่ เพราะมนุษย์มีความคิดมันถึงบังคับให้ร่างกายมันเคลื่อนไหวใช่ใหม่ บังคับให้มือนี้ไปจับเอาที่นอนของท่าน เอาสิ่งที่เราจับต้อง ที่อุปฐากท่าน เราก็กว้างไว้ตามนั้น แต่ความคิดเราคิดอะไร ท่านถึงขึ้นมาท่านรื้อหมดเลย ผิด ! ผิด ! ผิด !

หลวงตาท่านพูดไปท่านก็หัวเราะไป หัวเราะต่อเมื่อเรารู้ทันนะ แต่ถ้าเราไม่รู้ทันเราก็งงเป็นไก่ตาแตก

ในปัจจุบันนี้ก็เหมือนกัน ในปัจจุบันที่เรากำลังปฏิบัติกันอยู่ เราพยายามจะรู้ค้นหาตัวเราเองนะ เราก็งงเหมือนไก่ตาแตกนะ เรางงเป็นไก่ตาแตกนะอะไร ? ธรรมะมันคืออะไร สติมันคืออะไร สมมติปัญญาที่มันจะเกิดขึ้นนะมันมาจากไหน เราก็ก่อนอยู่ทุกวันนี้ไง ทำอยู่นี้ มันก็หนักแค้นกขุณทองใจ เขาท่องจำได้หมดนะ เห็นใหม่ เพราะความมั่งง่าย

มั่งง่ายคืออะไร มั่งง่ายคือว่าสิ่งนี้มันเป็นตำรา สิ่งนี้มันเป็นหนังสือ สิ่งนี้มันเป็นสิ่งที่ศึกษามา พอศึกษามาเราก็ก่อนจำมัน จำแม่น.. ทุกอย่างแม่นหมดเลย นี่ไง เรามั่งง่ายมั่งง่ายเพราะอะไร เพราะเราไม่เอามาตีแผ่ใจ เราไม่เอาการศึกษาขึ้นมาแยกแยะว่าอะไรควร หรืออะไรไม่ควร สิ่งนี้มันควรทำหน้าที่หรือทำหลัง ทำเสร็จแล้วมันได้ผลประโยชน์อะไรกับเรา

ในเมื่อกิเลสที่ภูมิมานะมันมีอยู่ในหัวใจ มันจะผิดไปไหนล่ะ ก็ออกจากพระไตรปิฎกเป็นค้อนๆ เลย ! ออกมาก็อบปี้มาถูกต้องดีงาม ก็เหมือนหลวงปู่มันไง นี่ไงชี้ให้เห็นเอาไว้เลย.. ปู่ที่นอนชี้ให้เห็นเอาไว้เลย.. ท่านขึ้นมาท่านรื้อทั้งหมดเลย

“ผิด ! ผิด ! ผิด ! ผิด !”

“แล้วถูกทำอย่างไร”

“ถูกก็ป้อนีซี ปูอย่างนี้” ท่านก็ปู้ให้ดูเลย ทำอย่างนีซี ทำอย่างนี้เป็นความถูก ถ้าทำถูกแล้วเราจะทำไง อ้าว.. คนหนึ่งทำถูก คนหนึ่งทำผิด

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใช้ใหม่ เราก็จำมาทั้งหมดเลยนะ เป็นสิ่งที่เรารู้สึก เรารู้หมด เราเข้าใจได้หมดเลย เราเข้าใจว่า.. กิเลสหัวเราะแล้ว เพราะเราเข้าใจว่า เราเข้าใจว่ามันส่งออกเห็นใหม่ เราเข้าใจว่าธรรมะของพระพุทธเจ้าแล้วกิเลสละ ?

เราเข้าใจว่าธรรมะของพระพุทธเจ้า แล้วเราได้อะไร เราบวชมาที่เราบวชมาเพื่อใคร เราบวชมาเพื่อจะชำระกิเลสเราใช้ใหม่ เราบวชมาเพื่อเราจะค้นหากิเลสเราใช้ใหม่ เราบวชมาเพื่อจะทำความสงบของใจใช้ใหม่ เราไม่ได้บวชมาว่าพระพุทธเจ้าพูดอย่างนั้น !

เริ่มต้นที่เรามาบวชกันอยู่นี้ ใช้ ! ศาขยบุตรพุทธชินรส เราเชื่อมั่นศรัทธาในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราไม่ใช่ชาวพุทธในทะเบียนบ้าน เราเป็นชาวพุทธโดยสัญชาตญาณของเรา ในเมื่อเรามีสัญชาตญาณของเรา คือมีความรู้สึกของเรา เราศรัทธา เรามีความเชื่อเราทุกขันธ์ เราเห็นโลกมันร้อน เราพยายามที่จะมาบวชเป็นพระเป็นเจ้าเพื่อจะมาต่อสู้มันเป็นศรัทธาความเชื่อของเรา เราบวชมาเพื่อพระพุทธเจ้า เราบวชมาเพื่อบูชาธรรมของพระพุทธเจ้านั้นแหละ

แต่เวลาเราบวชขึ้นมาแล้ว เราจะเอาธรรมะพระพุทธเจ้าทั้งคัมภีร์อย่างนี้เห็นใหม่ นี่ไง มั่งง่าย มันสุขเอาเผากิน เพราะกิเลสมันสุขเอาเผากิน มันเลยศึกษาธรรมะของพระพุทธเจ้า แต่ตัวเองไม่ได้ศึกษา ไม่ได้ศึกษาตัวเอง ไม่ได้ศึกษากิเลสของตัวเอง ไม่ได้ทำใจของเราจนสงบ ไม่ได้เห็นความพลิกพลางของตัวเองเลย

แต่เห็นธรรมะของพระพุทธเจ้านะ ธรรมของพระพุทธเจ้าจำได้หมดเลย ทำเหมือนเปรี๊ยะเลย ไม่มีอะไรผิดเลย เห็นใหม่ สุขเอาเผากิน มั่งง่าย ! กล่าวคือว่าธรรมะของพระพุทธเจ้าเป็นธรรมของเรา ธรรมของเรายังไม่มี ! ธรรมของเรามีเราต้องตั้งใจของเรา

แล้วเราต้องพยายามทำของเรา อย่ามั่งง่าย เพราะความมั่งง่ายทำให้เราเสียหายมาตลอด เพราะความมั่งง่าย ความสุขเอาเผากิน ความไม่มีสติตั้ง

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระไตรปิฎกก็รู้ก็ได้ ตั้งมาอีก ๑๐ คู่เลย มันก็เป็นธรรมะในพระไตรปิฎก ท่องได้หมดเป็นนกแก้วนกขุนทอง ท่องได้ทั้งเล่ม ท่องได้หมดเลย ธรรมะพระพุทธเจ้าอยู่ในคู่พระไตรปิฎกไง นี่ยังดินะนี่ยังท้องนะ ยังดี ยังเปิดมาดูแลรักษานะ วัดทั่วไปเขาใส่ล้ออกกุญแจไว้ด้วย กลัวขโมย

หลวงตาบอก เอาธรรมะพระพุทธเจ้ามาขังไว้ในตู้ แล้วตัวเองทำอะไรมันอีก เรื่องหนึ่ง ธรรมะพระพุทธเจ้านะเอาไว้ในตู้ เราเอาไว้กราบ แต่ความคิดของเราเป็น ความคิดของเรา แต่ที่เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นใหม่ เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ ฉัตติจตุตถกรรม พิธีการบวชนี้ บวชด้วยกรรมวินัยขององค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เราเกิดมาจากกรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มาเป็นสมมุติสงฆ์ด้วย ธรรมและวินัย แต่ข้อเท็จจริงล่ะ ข้อเท็จจริงที่ว่าเราจะปราบกิเลสเรา เราจะเอาสติปัญญา เอาสมาธิ เอาความรุ่มเย็นเป็นสุขในใจเรา พอมีสติปัญญาขึ้นมามันไม่มั่งง่ายนะ

เพราะ ! เพราะถ้ามีสติปัญญา กว่าจะทำความรื่นเริงของใจ กว่าจะทำความสงบ ของใจขึ้นมา มันก็ทุกข์ยากขนาดไหนแล้ว แล้วสิ่งที่มันด้านชา จิตใจด้านชา ฟังธรรม ทุกวัน ฟังจนชินหู พูดจนชินปาก แต่ใจมันด้าน ความดื้อด้าน ! พอความดื้อด้านขึ้นมา มันอ้างกรรมของพระพุทธเจ้า ว่างๆ มันเป็นการก๊อปปี้ มันเป็นเรื่องสัญญาอารมณ์ มันไม่ เป็นความจริงเลย !

แต่ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมาเห็นใหม่ พุทโธ พุทโธ จนมันสงบขึ้นมาได้ ถ้ามัน สงบขึ้นมาได้นะ มันจะมีหุมีตานะ จิตเราสงบเรามีหุมีตา เพราะอะไร เพราะมีการกระทำ คูสิ คุณักกีฬาเห็นใหม่ เวลาเขาฝึกซ้อม นักกีฬาเขาวิ่งวันละ ๒๐-๓๐ กิโลเมตร เข้าเย็น.. เข้า เย็น.. เข้าเย็น นักมวยมันวิ่งแล้ววิ่งอีก.. วิ่งแล้ววิ่งอีก ทั้งวัน ทั้งวัน ทั้งวันนะ มันวิ่งทำไม นักกีฬาอาชีพต้องซ้อม ๑ - ๒ ชั่วโมงต่อวัน เขาซ้อมวันละ ๑-๒ ชั่วโมงนะ ถ้าเขาไม่ ซ้อม ๑-๒ ชั่วโมงนะ สิ่งที่เขาชำนาญมันจะแข็งแกร่งไปหมดเลย

แล้วเรากวนอะไร นั่นนักกีฬาอาชีพนะ นั่นเป็นวิชาชีพของโลกเขานะ แล้วเราจะเอาชนะกิเลสนะ เราจะทำอย่างไร ถ้าเราจะทำ เราต้องมีสติปัญญาของเรา เราต้องตั้งใจของเรา ถ้าเราตั้งใจของเราเห็นใหม่ เรากำหนดสติปัญญา

สติ ! สติคือการระลึก รู้ ระลึกรู้เรากำหนดพุทโธก็ได้ ปัญญาอบรมสมาธิก็ได้ สติปัญญา ปัญญาที่ใช้อยู่นี้ เป็นปัญญาที่เป็นโลกียปัญญา ปัญญาที่เกิดจากเรา ปัญญาที่เกิดจากศรัทธาความเชื่อ ใช้ปัญญาใคร่ครวญไป

สิ่งใดควร สิ่งใดไม่ควร ต้องตั้งสตินะ “ควร” และ “ไม่ควร” ถ้าไม่ควร.. ไม่ควรทำ ไม่ควรเห็นใหม่ เรารอให้มันถึงกาลแล้วเราทำ พอทำเสร็จแล้วนะ คำว่าควรและไม่ควรคือข้อวัตรปฏิบัติ

แต่เวลาตั้งสติ มันไม่มีที่ไหนควรและไม่ควรหรอก เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะสติมันอยู่ในจิตเราไง สติอยู่ในร่างกายเรา ความคิดอยู่ในร่างกายเรา อยู่ที่ไหนก็ทำได้ ถ้าการกวนามันไม่ผิดพลาด มันไม่มีอะไรเสียหาย แต่ถ้ามันออกมามีการกระทำออกมาจากภายนอกเห็นใหม่ สิ่งนี้มันควรและไม่ควร

คำว่า “ควรและไม่ควร” คุณ เติมนิกรรมฐานนะ เราเป็นคนติดดิน อะไรที่เป็นสิ่งที่ว่ามันเป็นข้อวัตร มันใช้เป็นคนสองคม คมหนึ่งใช้ไปเพื่อประโยชน์เห็นใหม่ ครูบาอาจารย์ หลวงปู่มั่น ท่านให้เป็นประโยชน์ ประโยชน์คือทำให้หมู่คณะมันเคารพเห็นใหม่

หมู่คณะใด สังฆะใด ถ้าถือธรรมวินัย มีความทักขิเสมอกัน ความเห็นเสมอกันจะร่มเย็นเป็นสุข หลวงปู่มั่นท่านวางธรรมวินัยนี้ไว้ให้หมู่คณะ ให้เคารพกัน ให้บูชากัน ให้มีอาวุโสกันเต ให้มีข้อวัตรติดหัวไป อันนี้มันเป็นเพราะหลวงปู่มั่นท่านต้องการความมั่นคงในพุทธศาสนา ต้องการความมั่นคงในกรรมฐานเรา ถึงได้วางธรรมวินัยนี้ไว้ให้เราถือไว้เพื่อองค์กรของเรา

แต่เวลาคนที่เข้ามาพึ่งพาอาศัยนะ มันก็เอาสิ่งที่หลวงปู่มั่นที่ให้เอาไว้ให้เป็นความเข้มแข็ง เอาไว้เพื่อประโยชน์ของตัวเอง มันก็เลยเอาข้อนี้มาเป็นข้ออ้างว่า ฉันนะอาวุโสกันเต แล้วต้องเคารพบูชากัน เคารพบูชา.. แต่ใจมันไม่ลงนะ มันเคารพบูชากันแต่เปลือกนะ มันก็เหมือนธรรมของพระพุทธเจ้านะ กฎหมายนะ เคารพกันด้วยกฎหมายนะ

เขียนกฎหมายเลยนะ พวกมึงทั้งหมดต้องรักกู รักด้วยกฎหมาย บังคับ ! ต้องรัก ! ไม่รักติดคุก.. มันเป็นไปได้ ! ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ข้อวัตรปฏิบัติมันก็เหมือนกัน เขียนไว้เพื่อเป็นองค์กรเห็นใหม่ แต่ความรักมันเป็นเรื่องของหัวใจ ความรักความเชื่อ ถ้ามันมีคุณธรรมใช้ใหม่

สามเณรน้อยเป็นพระอรหันต์ เราเคารพพระอรหันต์ใหม่ ถ้าเราเป็นปุถุชน เราไม่รู้อะไรเลยนะ สามเณรน้อย ๙ ขวบ เป็นพระอรหันต์นะ ไอ้เรานะ แม่จี้เลียเต็มหัว ไม่รู้อะไรเลย แล้วสามเณรเป็นพระอรหันต์นะทำอะไร เราเคารพด้วยคุณธรรมนะ เราลงใจกันด้วยคุณธรรม

แต่ในเมื่อข้อปฏิบัติ ในเมื่อธรรมวินัยมีอยู่ เราก็คือเคารพ เราเคารพพระพุทธเจ้าเห็นใหม่ บางทีเราคงจะไปนะ หัวหน้านี่แย่มากๆ เลย ไปกับหมู่แล้วไม่ยอมกราบ เพราะหัวหน้านี่ใช้ไม่ได้ เราบอกว่า “กราบชะ กราบธรรมวินัยพระพุทธเจ้า เราไม่ได้กราบพระองค์นั้น”

เราเชื่อมั่นในธรรมของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าบอกว่า “อาวุโสภันเต” เราพรรษาน้อยกว่า ท่านมีพรรษามากกว่า ท่านจะดีหรือไม่ดีก็เป็นเรื่องส่วนตัวของท่าน แต่เรากราบ เราเคารพ เรากราบธรรมและวินัยของพระพุทธเจ้า ใจมันไม่ลงใจ คนแข็งนี้ใจมันไม่ยอมรับ พอใจไม่ยอม มันไม่ยอมกราบ เราก็คือค้านกับกติกากับธรรมวินัยใช้ใหม่ เรากราบธรรมวินัย เราไม่ได้กราบพระองค์นั้น

เวลาเราคงจะไปกับเพื่อนนะ เราจะบอกเพื่อนอย่างนั้นเลย บอกว่า “กราบชะ กราบชะ” เขาไม่ยอมกราบ กราบชะ ! เรากราบธรรมวินัยนะ เรามีทางออก ทางออกหมายถึงว่า เราบอกเรากราบธรรมวินัย เราเคารพพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าสอนไว้ เราเชื่อคนสอน แต่ในเมื่อบุคคลมันเป็นอย่างนั้นเห็นใหม่ ด้วยความคิดทฤษฎีมานะ แม้แต่ถ้าเราไม่ลงเราก็คือไม่ยอมแล้ว

ถ้าไม่ยอม มันก็ไม่ใช่ประโยชน์เห็นใหม่ อันนี้เป็นความมั่งง่ายใหม่ อันนี้ไม่มีความมั่งง่าย ทุกคนจะบอกไม่มีความมั่งง่าย เพราะอะไร เพราะเรารับรู้ใจว่า พระองค์นั้นดีหรือไม่ดี เรารู้ของเราเราไม่ยอม

นี่ไง แต่ถ้าเป็นธรรมมั่งง่ายใหม่.. มั่งง่าย ง่ายเกินไปไง ง่ายเพราะมองเห็นเดี่ยว มองว่า เรารู้ว่าเขาดีหรือไม่ดี แล้วเราไม่ยอมรับอันนั้น แต่ถ้าเป็นธรรมเห็นใหม่ เราก็ไม่ยอมรับในหัวใจของเรา

ในธรรมของพระพุทธเจ้าเห็นใหม่ ชาววัชชีบุตรเป็นภิกษุที่มีปัญหามาก แล้วมีโยมมาฟ้องพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าบอกให้พระสารีบุตรไปจัดการ พระสารีบุตรไม่กล้าไป บอกว่าโหดร้ายมาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้อาหมุ่คณะไป แล้วลงพรหมทัณฑ์ไล่ออกจากที่นั่นไป เห็นใหม่ ลงพรหมทัณฑ์

นี่ไง เวลาที่ไหนมันมีปัญหาขึ้นมา ถ้ามันเป็นสงฆ์ณะ เวลาพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองขึ้นมา มันจะเป็นพุทธศาสนามีแต่คนศรัทธา มีแต่ความเชื่อ มันมีลากสักการะ มีต่างๆ ทุกคนเข้ามาฟังพาอาศัย ถ้าฟังพาอาศัยนะมันเป็นประโยชน์กับใครละ มันเป็นประโยชน์กับความดำรงชีวิตใช่ไหม

แต่ถ้าเป็นธรรมวินัยเห็นใหม่ เราจะสะท้อนเข้ามาถึงใจของเราเห็นใหม่ เราถึงจะไม่มั่งง่าย มันต้องดู ไม่ใช่ว่ามองโลกมองแง่เดียว มองสิ่งใดก็มองแง่เดียว ถ้ามองเห็นธรรมวินัยก็ต้องเอากฎหมาย เปิดตำราไปเลย เปิดตำราขึ้นมาเลยนะ แต่เรามีอะไรละ เปิดตำราเลย มันมีส่วนประกอบไปด้วยเจตนา มีส่วนประกอบไปด้วยครบองค์ประกอบของมัน เพียงแต่ว่าเราก็พยายามจะเอาให้เหมือนทางโลกไง ต้องขึ้นศาล ต้องอะไรต่างๆ

แต่ถ้าเป็นธรรมวินัยไม่เป็นเช่นนั้น มันเป็นต่อเมื่อข้อเท็จจริงที่ทำนะ ถ้าทำอย่างไร ตรงนั้นนะเป็นแล้ว จะดีอย่างไรนะ มันเป็นข้อที่เราจะดีออกไป เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปัจจัตตัง สันติภูทิกโก รู้จำเพาะตน เราหลอกเราไม่ได้ หลอก เราจะหลอกเราไม่ได้ เราจะหลอกคนอื่นทุกๆ คนได้เลย แต่เราจะหลอกตัวเราเองไม่ได้ เราโกหกคนอื่นได้ แต่เราโกหกตัวเราไม่ได้ เพราะเราจะรู้ของเราขึ้นมาเอง

ฉะนั้น เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราจะฆ่ากิเลสของเราเอง เราอย่ามั่งง่าย สุขเอาเผากิน คำว่าสุขเอาเผากินเป็นเรื่องของกิเลส คือมันจะเอาสะดวก มันจะเอาสบาย แล้วถ้าเอาแต่สะดวกสบาย ถ้าเราไม่มีครูบาอาจารย์ต่อไปภายภาคหน้านะ วุฒิภาวะของเราอ่อนด้อยกันแบบนี้ เราพูดสิ่งใดเราก็จะเชื่อกัน

ทางโลกเดี๋ยวนี้เขาคิดกันอย่างนี้ เวลาเขาคูยกัน เขาพูดธรรมะกัน เขาบอกคนนั้นมีคุณธรรม คนนั้นมีคุณธรรมนะ เราฟังแล้วนะ มันเป็นเรื่องตื้นๆ ตื้นเงินมาก เพราะมันเป็นเรื่องตื้นเงิน ถ้าพวกนี้มีคุณธรรมนะ คอมพิวเตอร์ทุกเครื่องเป็นพระอรหันต์หมด เพราะคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องมันจำได้หมด มันเป็นเรื่องตื้นเงินมาก

แต่เขาคูยกันว่าเขามีคุณธรรม เพราะเขาคิดว่าเขาจำหนังสือ จำธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ เขาจะแยกแยะธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ แต่เขาไม่มีธรรม ไม่มีความรู้จริงในตัวเขาเลย ถ้าเขามีความรู้จริงในตัวเขาจะ ต้องอธิบายจากความรู้จริงของเขาอันนั้น ถ้าอธิบายจากความรู้จริงอันนั้นนะ มันไม่มีใครขัดแย้งได้

ผู้พระไตรปิฎกมันก็เหมือนกฎหมาย อยู่ที่การตีความ ถ้าอ้างพระไตรปิฎกมันก็อ้างได้ทั้งซ้ายทั้งขวา คนหนึ่งอ้างไปทางซ้าย อีกคนหนึ่งก็อ้างไปทางขวา ซ้ายและขวาดกขอบไปคนละข้าง แล้วก็เถียงกันด้วยธรรมะข้อเดียวกัน ธรรมะข้อเดียวกันนั้นนะ จำมาคนเดียวกันนั้นแหละ หนังสือเล่มเดียวกัน บรรทัดเดียวกัน อักษรตัวเดียวกัน แต่ความเห็นต่างกัน แล้วเถียงกัน !

แต่ถ้าเป็นธรรมะที่เราชำระกิเลสของเราเห็นใหม่ เราไม่มั่งง่าย ไซ้ ! สาธุนะ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทฤษฎีนี้เราเคารพบูชา ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเราบูชา แต่บูชาเทิดเอาไว้บนหัว เทิดเอาไว้บนศรีษะ นี่คือธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วความรู้ของเราละ ความเป็นจริงของเราละ

ถ้าเราไม่มั่งง่ายเห็นใหม่ เราจะรู้คั่น พอเรารู้คั่นขึ้นมา มันจะซาบซึ่งธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้แล้ว เป็นทฤษฎีไซ้ใหม่ เป็นความจริงไซ้ใหม่ แล้วเขาไปสัมผัสขึ้นมา เราอธิบายพลิกแพลงเห็นใหม่ เราขยายความ เราหาข้อเท็จจริงมาขยายความในเจตนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ ต้องการพูดคำนี้ออกมา เพื่อเหตุใด เพื่อผลอะไร เพื่อประโยชน์อะไร เพื่อความหมายอะไร เพื่อความรับรู้อะไร โอ้โฮ.. เราขยายความได้หมดเลย เพราะเรารู้จริง

แต่ถ้าเป็นความจำนะ มันจำคำพูดคำนั้นได้คำเดียว อักษรหนึ่งตัว แล้วอักษร
 แปลว่าอะไร อักษรคือแปลว่าอักษรตัวนั้น อักษรตัวนั้นขยายความว่าอย่างไร ขยายความ
 ตามอักษรตัวนั้น ห้ามออกซ้ายและออกขวา ใครออกซ้ายและออกขวา แล้วมันอยู่ที่
 มุมมองเห็นใหม่

มั่งง่าย ! มั่งง่ายกันมากนะ ในการประพศปฏิบัติ มั่งง่ายกันมาก เราเห็น โลกที่
 เขามั่งง่ายกันมากแล้วเราย้อนกลับมาที่เรา ย้อนกลับมาผู้ที่ประพศปฏิบัติ ถ้าผู้ที่
 ประพศปฏิบัติ เรื่อยมั่งง่าย อย่าสุขเอาเผากิน นี่ต้องแยกแยะ ต้องพยายามค้นคว้า ต้อง
 พิสูจน์ พิสูจน์สติของเรา พิสูจน์การกระทำของเรา

พิสูจน์แล้วมันเป็นปัจเจกตั้งนะ พิสูจน์แล้วเห็นใหม่ มันเป็นผลตอบสนองกับจิต
 ของเรา ถ้ามันเป็นความจริงมันจะมีความร่มเย็นเป็นสุข ถ้ามีความร่มเย็นเป็นสุข สิ่งใดๆ
 มันจะมีแต่คุณงามความดีไปหมดเลย ความเป็นอยู่ของเรามันจะเรียบง่าย มันจะดีมากมาย
 สังเกตได้ไหม ถ้าวันไหนจิตใจเราดี ทุกอย่างโลกนี้ของมันจะรื่นเริงไปทั้งนั้นเลย

แต่ถ้าจิตใจเราเป็นทุกข์เห็นใหม่ โอ้.. เราไม่มีที่อยู่นะ เราร้อนมาก นี่เหมือนกัน
 ถ้าเราประพศปฏิบัติขึ้นมา ถ้าใจเราดีขึ้นมา สรรพสิ่งใน โลกสรรพสัตว์มันจะดูเรียบง่าย
 มันจะดูดีงามไปหมดเลย

ถ้าดีงามไปหมดมันก็ย้อนกลับมาที่ใจเราเห็นใหม่ เพราะเราไม่สุขเอาเผากิน
 เพราะเราคอยตรวจสอบ เพราะเราคอยแยก เราคอยค้นคว้า เราคอยค้นหาพฤติกรรมในใจ
 ของเรา ไม่ให้มันติดคึดไปตามอำนาจของกิเลสนะ ตั้งสติไว้ ครอบงำไว้ สติมันจะบังคับ
 ไว้ไม่ให้จิตมันคิดไปตามอำนาจของมัน

ถ้าจิตคิดไปตามอำนาจของมัน มันจะเดือดร้อนใหม่ มันเหนื่อยใหม่ มันทุกข์ยาก
 ใหม่.. ทุกข์ ! บังคับนะ ช่างสารที่ตกมันเวลาเขาจะล้มมันเห็นใหม่ เขาต้องยิงยาสลบนะ
 เขาต้องหากนเป็นเข้าไปดูแลมัน ความทุกข์ที่ดูแลช่างอยู่นั้นนะ ถ้าช่างตกมันอยู่นะมัน
 กระทั่งความทุกข์ตายเลย

จิตใจของเรา เหมือนดังช่างสารที่ตกมัน เวลามันเกิดโทษะ โมหะ เกิดความโลภ
 ความโกรธ ความหลงขึ้นมา มันยิ่งกว่าช่างสาร แล้วธรรมชาติของพระพุทธเจ้าอยู่ในตัว

พระไตรปิฎก ยังเปิดไม่ทัน เปิดมาไม่ทันหรือ ข้างสารมันเหยียบແລກ เหยียบหัวใจเรา
ແລກกลาญไปแล้ว แล้วยังเปิดดูพระไตรปิฎกเห็นใหม่

แต่ถ้าเรามีสติของเรา เรายับยั้งข้างสารของเรา ธรรมะขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ในตัวพระไตรปิฎก โดยความจำนะมันยังมาไม่ทัน แต่ขณะความจริง
ข้างสารที่มันออกกำลังแล้ว มีสติยับยั้งมันแล้ว กำหนดแล้วตั้งสติ เห็นใหม่ ต้องต่อสู้กัน
นี้ นี่ปฏิบัติ !

คำว่า “ปฏิบัติ” มันมีการกระทำ มันจับต้องได้เป็นรูปธรรม แล้วมันต่อสู้กับสติ
ของเรา ต่อสู้กับจิตของเรา สติเกิดจากจิต สติก็เข้าไปควบคุมจิต เอาจิตของเราเอาไว้ใน
อำนาจของเราเห็นใหม่ มันเกิดอย่างนี้ขึ้นมาได้เพราะเหตุใด เกิดขึ้นมาได้เพราะไม่สุขเอา
เผากิน เพราะตั้งสติ เพราะแยกแยะ เห็นคุณและเห็นโทษ เห็นคำสอนขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นปัจเจกัตถ์ ! เห็นสังขาร ! เห็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับจิต เห็นจากการที่จิต
มันมีอำนาจแล้วเราควบคุมมันไว้ด้วยสติปัญญาของเรา แล้วเรารักษาเห็นใหม่ นี่
คุณธรรม !

องค์ความรู้มันเกิดขึ้นมาด้วยการกระทำของเรา มันเป็นประโยชน์กับเราทุกๆ
อย่างเลย เพราะอะไร เพราะไม่สุขเอาเผากิน อย่ามั่งง่าย ! อย่าทำแต่เพียงแค่สักแต่ว่าทำ
ต้องมีสติปัญญา แล้วรักษาของเรา คุณแลของเรา รักษาใจของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา แล้ว
มันจะเป็นประโยชน์กับเรา

สิ่งที่ปฏิบัติ สิ่งที่เป็นจริง มันเกิดขึ้นจากการกระทำนะ ในเมื่อจากใจดวงหนึ่งสู่ใจ
ดวงหนึ่ง เราทุกคนก็มีหัวใจด้วยกันทุกๆ องค์ เราก็มียุทธินะเพื่ออยากจะหลุดพ้นกัน
ทั้งนั้น ในเมื่อหัวใจของเรา ถ้ามันเกิดขึ้นในหัวใจของเรา มันก็เป็นสมบัติของเรานะ
ทุกข์มันก็ทุกข์ของเรานะ ถ้ามันสุขมันก็สุขของเรา สติก็สติของเรานะ ปัญญา ก็ปัญญา
ของเรา มันเป็นประโยชน์ของบุคคลที่ประพฤติปฏิบัติ เก็บหอมรอมริบนะ..

ครูบาอาจารย์ท่านบอกว่า หลวงปู่มั่นท่านเก็บหอมรอมริบ หลวงปู่มั่นท่านเป็น
พระอรหันต์ ท่านจะอยู่สบายอย่างไรก็ได้ ท่านเสียสละตัวท่านเองเห็นใหม่ คุณครูบา
อาจารย์ หลวงตาเรา ๕๗ ๕๘ ยังมากุมหมู่คณะ คำว่าลงมานั้นคือลงมาดูแลหมู่คณะ ดูแล
พระ

ถ้าไม่มีท่านมันก็ไปตามนี้ไง มั่งง่าย เห็นแก่ตัว ใครก็สูกเอาเผากิน ทุกคนเป็นอาจารย์หมดคนะ มันก็ไปตามแต่ทุกคนจะแสดงออกโดยกิเลสค้นหาความทะยานอยากของตัวเอง อ้างว่าเป็นธรรม นี่ไง ครูบาอาจารย์ของเราเนะเก็บหอมรอมริบ ท่านดูแลของท่าน ท่านรักษาของท่าน เพื่อประโยชน์กับเรา เป็นตัวอย่างกับเรา

ฉะนั้นเราจะต้องตั้งสติของเรา เราเหมือนเด็กๆ คุณเด็กๆ ซิ เวลามันทำคุณงามความดีกับพ่อแม่ เห็นไหม พ่อแม่จะตบมือให้ๆ พวกเราเหมือนกันเลยนะ เหมือนเด็กน้อยเหมือนทารก จับปลัดจับพลู จับอะไรไม่คิดมือสีกอันหนึ่ง

สติมันอยู่ที่ไหน สมาธิมันอยู่ที่ไหน ปัญญาอยู่ที่ไหน พยายามฝึกหัดซิ เด็กมันยังหัดยืน หัดเดิน หัดวิ่งของมันนะ มันเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา จิตใจของเรานี้ เราต้องหัดยืน หัดเดิน หัดนั่ง หัดทำให้มันเป็น ถ้ามันเป็นเห็นไหม อย่างมั่งง่าย อย่างสูกเอาเผากิน โลกเขานะสูกเอาเผากินนะ เพราะเขาทุกข์ แล้วถ้าสูกเอาเผากินนะ มันก็อยู่อย่างนั้นนะ

เราจะต้องตั้งสติ เราจะต้องพยายามทำของเรา พยายามตั้งสติ คุณเลจิตให้ดี มันคิดมันแวบอย่างไร ตั้งสติไว้ ในเมื่อการขับเคลื่อน การย่างไปของการเดิน การนั่ง การยืน ในชีวิตประจำวันของเรา ตั้งสติจิตเรา คำว่าจิตด้วยคำบริกรรมก็ได้ เรารักษาของเรา เราทำของเรา รักษาหัวใจของเราเพื่อประโยชน์กับเราเนะ ด้วยความไม่มั่งง่าย ความมั่งง่ายมันจะไม่มีผลหรอก ความจริงจังของเรามันจะเป็นประโยชน์กับเรา

เราเป็นสากยบุตรพุทธชิน โนรสนะ เราเป็นลูกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราจะเป็นศาสนทายาท เราจะต้องยืนด้วยลำแข้ง เราต้องโตขึ้นมา เพื่อให้มีสัจจะ ให้มีองค์ความรู้ในความรู้จริงของเรา แล้วเราจะอบอุ่นในตัวของเรา เราจะเข้าใจในชีวิตตามความเป็นจริง แล้วเราจะเป็นที่พึ่งอาศัยของหมู่คณะได้ เอวัง